

Het uitzicht

Niemand denkt ooit dat hem iets vreselijks zal overkomen. Totdat het gebeurt. En niemand overleeft een geperforeerde darm, aspiratiepneumonie en een ECMO-apparaat. Totdat iemand er wel doorheen komt.

Ik.

Ik schrijf dit in een huurhuis met uitzicht over de Grote Oceaan. (Mijn eigen huis verderop in de straat wordt gerenoveerd. Ze zeggen dat het een halfjaar gaat duren, dus ik reken op een jaar.) Onder me in de canyon die de Palisades naar de oceaan leidt cirkelt een koppel roodstaartbuizerds. Het is een prachtige lentedag in Los Angeles. Vanochtend ben ik bezig geweest met kunst aan de muur hangen (of liever: ik heb het laten doen, ik ben niet zo handig). De afgelopen jaren ben ik me steeds meer met kunst bezig gaan houden, en als je goed kijkt, kun je een of twee Banksy's ontdekken. Daarnaast werk ik aan de tweede versie van een script. Mijn glas is gevuld met verse cola light en in mijn zak zit een vol pakje Marlboro. Soms heb je daar genoeg aan.

Soms.

Ik kom alsmat terug op dit eenvoudige, onontkoombare feit: ik leef. Met alles wat er gebeurd is, zijn die twee woorden won-

derbaarlijker dan je je misschien kunt voorstellen. Voor mij hebben ze iets buitengewoons, iets schitterends, als stenen afkomstig van een verre planeet. Niemand kan het echt geloven. Het is heel vreemd om in een wereld te leven waarin je dood als een schok, maar niet als een verrassing zou komen.

Die twee woorden – ik leef – vervullen me boven alles met een gevoel van diepe dankbaarheid. Als je zo dicht bij het eeuwige bent geweest als ik, is dankbaarheid niet echt een keuze: het prijkt in je woonkamer als een koffietafelboek: het valt niet op, maar het is er. En achter die dankbaarheid, diep verscholen in de vaag anijzachtige, enigszins droppige smaak van cola light, in elke hijs van elke sigaret die mijn longen vult, schuilt een kwellende gedachte.

Ik kan niet anders dan mezelf die verpletterende vraag stellen: waarom? Waarom leef ik? Ik heb een idee van het antwoord, maar het moet zich nog uitkristalliseren. Het heeft te maken met andere mensen helpen, dat weet ik, maar ik weet nog niet hoe. Het mooiste aan mij is met stip dat ik volmondig ja kan zeggen als een mede-alcoholist me vraagt hem te helpen stoppen met drinken, en dat ik die belofte ook kan waarmaken. Ik kan een wanhopig mens helpen nuchter te worden. Ik geloof dat het antwoord op de vraag ‘Waarom leef ik?’ daarin ligt verstopt. Het is immers het enige wat me oprecht een goed gevoel geeft. Daarin schuilt zonder twijfel God.

Maar weet je, ik kan dat antwoord niet omarmen als ik mezelf niet goed genoeg vind. Wat je niet hebt, kun je niet weggeven. En vrijwel altijd word ik geplaagd door gedachten als: ik ben niet goed genoeg, ik doe er niet toe, ik ben te afhankelijk. Die gedachten maken het me moeilijk. Ik snak naar liefde, maar ik vertrouw liefde niet. Als ik mijn masker afleg, mijn Chandler, en je mijn ware gezicht toon, dan zie je me misschien, maar dan loop ik het risico dat je me evengoed in de steek laat. En dat kan ik niet aan. Dat overleef ik niet. Niet meer. Er zou niets van me overblijven dan een stofje, ik zou oplossen in het niets.

Daarom zorg ik dat ik jou verlaat. Ik verzin een of ander verhaal dat er iets mis is met jóú, en ik geloof het nog ook. En vervolgens verlaat ik je. *Maar er kan toch onmogelijk met hen allemaal iets mis zijn, Matso?* Wat is het gemeenschappelijke kenmerk?

En nu de littekens op mijn buik. De verbroken liefdes. Bij Rachel weggaan. (Niet die Rachel. De echte. De ex-vriendin van mijn dromen.) Ze kwellen me als ik om vier uur 's nachts wakker lig, in mijn huis met het prachtige uitzicht in de Pacific Palisades. Ik ben drieënvijftig. Grappig is het allang niet meer.

Elk huis waarin ik heb gewoond, had een fraai uitzicht. Dat vind ik het allerbelangrijkste. Op mijn vijfde werd ik vanuit Montreal in Canada, waar ik bij mijn moeder woonde, op het vliegtuig gezet naar Los Angeles in Californië om mijn vader te bezoeken. Ik was een 'alleenreizend kind', zoals dat heet. (Ik heb het overwogen als titel voor dit boek.) Destijds was het niets bijzonders om kinderen alleen met het vliegtuig te laten reizen; het was niet goed, maar het gebeurde. Voor mij leek het misschien heel even een opwindend avontuur, maar al snel besepte ik dat ik te jong was om alleen te reizen en dat het gewoon doodeng was (en bullshit). *Kom me alsjeblieft halen!* Ik was vijf. *Zijn jullie gek geworden?*

En de honderdduizenden dollars die die keuze me aan therapie heeft gekost, mag ik die alsjeblieft terug?

Als alleenreizend kind krijg je allerlei extraatjes: ze hangen je een kaartje met de tekst ALLEENREIZEND KIND om je nek, je mag als eerste aan boord, er is een speciale kinderlounge, je krijgt vrachtladingen snacks, iemand begeleidt je naar het vliegtuig... Misschien hoorde ik het geweldig te vinden. (Later, toen ik eenmaal beroemd was, kreeg ik op luchthavens zulke extraatjes ook, en nog veel meer, maar ze herinnerden me altijd weer aan die eerste vlucht, dus al die cadeautjes konden me gestolen worden.) De stewardessen hoorden op me te passen, maar ze waren vooral bezig

champagne te serveren aan de andere passagiers. (Zo ging dat in de vrijheid-blijheid-jaren zeventig.) De limiet van twee drankjes per persoon was vlak daarvoor opgeheven, dus die vlucht voelde als zes uur in Sodom en Gomorra. Het stonk naar alcohol; de kerel naast me sloeg minstens tien Old Fashioneds achterover. (Na een paar uur was ik gestopt met tellen.) Ik begreep niet waarom een volwassen mens zoveel glazen van hetzelfde drankje naar binnen sloeg... Ach, de onschuld.

Als ik durfde, en dat was niet erg vaak, drukte ik op het serviceknopje. De stewardessen, in hun jaren zeventig-blokhakken en -hotpants, kwamen dan naar me toe, gaven me een aai over mijn bol en gingen weer verder.

Ik stond doodsangsten uit. Ik probeerde in mijn *Highlights*-tijdschrift te lezen, maar elke keer dat het vliegtuig schudde, dacht ik dat mijn laatste uur geslagen had. Er was niemand die tegen me zei dat het oké was, niemand die me geruststelde. Mijn voeten kwamen nog niet eens bij de grond. Ik durfde de stoel niet naar achteren te zetten en te slapen, dus ik bleef wakker, wachtend op de volgende schok, me afvragend hoe het zou zijn om vanaf tienduizend meter hoogte naar beneden te vallen.

Ik viel niet, niet in letterlijke zin. Uiteindelijk zette het vliegtuig in de prachtige Californische avondhemel de daling in. Ik zag fonkelende lichtjes, wegen die zich uitstrekten als lange, schitterende vliegende tapijten en grote stroken duisternis waarvan ik nu weet dat het heuvels zijn. De stad schitterde me tegemoet terwijl ik mijn gezicht tegen het raampje van het vliegtuig drukte, en ik herinner me levendig dat ik geloofde dat die lichtjes, al dat moois betekende dat ik nu een ouder zou krijgen.

Die vliegreis zonder een van mijn ouders is een van de vele dingen die heeft geleid tot mijn levenslange gevoel verlaten te zijn. Als ik goed genoeg was geweest, hadden ze me nooit alleen laten reizen. Alle andere kinderen waren met hun ouders, maar ik had een kaartje om mijn nek en een tijdschrift.

Als ik een nieuw huis koop – en dat is vaak gebeurd (onderschat de kracht van de geografische verplaatsing niet) – zorg ik dat het een mooi uitzicht heeft. Ik wil het gevoel hebben dat ik uitkijk op veiligheid, op een plek waar er iemand aan me denkt, een plek waar liefde is. Daarbeneden, ergens in de canyon, of in de onmetelijke oceaan achter de Pacific Coast Highway, op de glanzende vleugels van de roodstaartbuizerd, bevindt zich het gevoel een ouder te hebben. Daar is liefde. Daar is thuis. Daar kan ik me veilig voelen.

Wat deed dat jochie alleen in een vliegtuig? Waarom verdomme niet naar Canada vliegen om hem op te halen? Over die vraag denk ik veel na, maar ik zou hem nooit durven stellen. Ik houd niet van confrontaties. Ik stel veel vragen, maar niet hardop.

Lange tijd heb ik alles en iedereen de schuld gegeven van de puinhoop die mijn leven was. Ik heb veel tijd in het ziekenhuis doorgebracht. In het ziekenhuis ligt zelfmedelijden op de loer, en ik ben nogal goed in zelfmedelijden. Wanneer ik in het ziekenhuis lig, ga ik mijn leven overdenken. Ik houd elk moment nog eens tegen het licht alsof het een curieuze archeologische vondst is, en speur naar redenen waarom ik in mijn leven zoveel verdriet en emotionele pijn heb ervaren. Ik begreep altijd wel waar de werkelijke pijn vandaan kwam. Ik wist waarom ik fysieke pijn leed. (Het antwoord was: omdat je te veel zuipt, klootzak.)

Om te beginnen gaf ik mijn liefdevolle, goedbedoelende ouders de schuld. Naast liefdevol en goedbedoelend waren ze ook nog eens betoverend mooi.

We gaan terug naar vrijdag 28 januari 1966. Het decor is de Waterloo Lutheran University in Ontario. Het was de vijfde jaarlijkse verkiezing van de Miss Canadian University Snow Queen (die

werd gekozen ‘op basis van intelligentie, betrokkenheid bij studentenactiviteiten, persoonlijkheid en schoonheid’). De Canadezen hadden kosten noch moeite gespaard om de nieuwe miss CUSQ uit te roepen, er was een ‘fakkeltocht met praalwagens, livemuziek en de deelnemers’, plus een ‘barbecue en een hockeywedstrijd’.

Op de kandidatenlijst van de missverkiezing stond ene Suzanne Langford – ze werd als elfde genoemd en deed mee namens de Universiteit van Toronto. Ze stond tussen schoonheden met klinkende namen als Ruth Shaver uit British Columbia, Martha Quail uit Ottawa en ene Helen ‘Chickie’ Fuhrer uit McGill, die waarschijnlijk hoopte dat de toevoeging ‘Chickie’ de aandacht afleidde van het feit dat haar achternaam zo’n jaar of twintig na het einde van de Tweede Wereldoorlog lichtjes ongelukkig was.

Maar deze jongedames waren geen partij voor de schone miss Langford. Op die ijskoude januariavond kroonde de winnares van het voorgaande jaar de vijfde Miss Canadian University Snow Queen, en bij de eer hoorden een sjerp en een taak. Het was aan miss Langford om de kroon het jaar daarna over te dragen.

De verkiezing van 1967 was even opwindend. Dat jaar traden The Serendipity Singers op, een The Mamas & the Papas-achtige formatie met ene John Bennett Perry als leadzanger. The Serendipity Singers waren zelfs in de folkminnende jaren zestig uitzonderlijk: hun grootste (en enige) hit, ‘Don’t Let the Rain Come Down’, was een bewerking van een Brits kinderversje – en toch bereikte het de tweede plaats in de poplijst en de zesde plaats in de Billboard Hot 100 van mei 1964. Die prestatie wordt enigszins in perspectief geplaatst door het feit dat The Beatles de eerste vijf plaatsen (laat dat even op je inwerken) bezetten met ‘Can’t Buy Me Love’, ‘Twist and Shout’, ‘She Loves You’, ‘I Want to Hold Your Hand’ en ‘Please, Please Me.’ Het kon John Perry niet schelen; hij was op tournee, een profmuzikant, hij verdiende zingend de kost en wat was er leuker dan optreden op het Miss Canadian University Snow Queen-gala in Ontario? En zo zong

hij vrolijk: *'Now this crooked little man and his crooked cat and mouse / They all live together in a crooked little house'* en flirtte van achter de microfoon met de schoonheidskoningin van vorig jaar, Suzanne Langford. Indertijd waren ze twee van de mooiste mensen op deze planeet; je zou hun trouwfoto's eens moeten zien, je zou ze met liefde een klap voor hun perfecte smoeltjes verkopen. Ze hadden geen schijn van kans. Twee mensen die zo mooi zijn, versmelten als vanzelf met elkaar.

Het flirten werd dansen, na Johns optreden, en misschien was het daarbij gebleven als er die avond niet een hevige, door het noodlot voorziene sneeuwstorm was losgebarsten, waardoor The Serendipity Singers de stad niet meer uit konden. Dat was hun *meet-cute*: een folkzanger en een schoonheidskoningin worden verliefd in een ingesneeuwde stad in Canada in 1967. De mooiste man ter wereld ontmoet de mooiste vrouw ter wereld. De andere aanwezigen hadden net zo goed meteen naar huis kunnen gaan.

John Perry bleef die nacht slapen en Suzanne Langford vond dat helemaal niet erg.

Een jaar of twee later, na de montagescène, bevond ze zich in Williamstown, Massachusetts, waar John vandaan kwam. In haar buik groeide een klompje cellen. Misschien ging er iets mis bij de celdeling, wie zal het zeggen. Het enige wat ik weet is dat verslaving een ziekte is, en net als mijn ouders toen ze elkaar ontmoetten, had ik geen schijn van kans.

Ik werd geboren op 19 augustus 1969, een dinsdag, als zoon van John Bennett Perry, zanger van The Serendipity Singers, en Suzanne Marie Langford, voormalig Miss Canadian University Snow Queen. Er woedde die nacht waarin ik ter wereld kwam een vreselijke storm (hoe kan het ook anders) en ze speelden Monopoly tijdens het wachten op mijn geboorte (uiteraard). Ik kwam ongeveer een maand na de maanlanding op deze planeet, en een dag na Woodstock. Ergens tussen de kosmische perfectie van de hemellichamen en die puinzooi op de boerderij van Yasgur zag

ik het levenslicht, waarmee ik verhinderde dat er iemand hotels in de duurste straat bouwde.

Ik kwam huilend ter wereld, en ik bleef huilen. Wekenlang. Ik had krampjes. Al vanaf dag één werkte mijn buik niet mee. Mijn ouders werden gek van mijn gehuil. Bezorgd gingen ze met me naar de dokter. We hebben het over 1969, prehistorische tijden vergeleken bij nu. Maar toch, hoe ontwikkeld moet een beschaving zijn voordat het toedienen van fenobarbital aan een baby van nog geen twee maanden oud een opmerkelijke benadering van de kindergeneeskunde genoemd wordt? In de jaren zestig van de vorige eeuw was het niet ongewoon om ouders van baby's met krampjes zware barbituraten mee te geven. Sommige oudere artsen zwoeren erbij.

Voor de duidelijkheid: ik neem dit mijn ouders absoluut niet kwalijk. Je kind huilt non-stop, dus er is iets mis. De dokter schrijft medicatie voor, en hij is lang niet de enige dokter die dit een puik idee vindt. Je dient je baby het medicijn toe en hij stopt met huilen. Het waren andere tijden.

Daar lag ik dus, in de schoot van mijn gespannen, eenentwintigjarige moeder, over haar schouder blèrend naar een of andere ouwe knar in een witte jas die zijn blik amper opsloeg van zijn grote eikenhouten bureau, met zijn stinkadem iets mompelde over 'de ouders van tegenwoordig' en een recept uitschreef voor een zwaar verslavend barbituraat.

Ik was luidruchtig en vroeg veel aandacht, en dat werd opgelost met een verdovend middel. (Hmm, dat klinkt verdomd veel als mijn tijd als twintiger.)

Volgens de verhalen heb ik in de tweede maand van mijn leven fenobarbital gekregen, dus toen ik tussen de dertig en zestig dagen was. Dit is een belangrijke tijd in de ontwikkeling van een baby, vooral wat slapen betreft. (Vijftig jaar later slaap ik nog steeds niet goed.) Als het barbituraat in mijn lijfje zat, viel ik als een blok in slaap. Ik hilde, het middel begon te werken, en ik ging

onder zeil, iets waar mijn vader altijd om moest lachen. Niet uit gemenigheid; stonede baby's zijn nu eenmaal grappig. Er bestaan babyfoto's van mij waarop ik er apestoned uitzie, met zeven weken oud al knikkebollend als een of andere junk. Zeer toepasselijk voor een kind dat de dag na Woodstock is geboren.

Ik vroeg veel aandacht; ik was niet het schattige, lachende kindje waar iedereen op gehoopt had. *Ik neem gewoon dit middel en houd mijn kop.*

Ironisch genoeg heb ik door de jaren heen een merkwaardige relatie met barbituraten ontwikkeld. Het zal veel mensen verbazen om te weten dat ik sinds 2001 grotendeels clean ben geweest. Op zestig of zeventig kleine misstappen na. Als je na zo'n incident wilt afkicken, en dat wilde ik altijd, dan krijg je medicijnen om je op weg te helpen. Welk medicijn, vraag je? Juist, fenobarbital! Barbituraten werken kalmerend als je lichaam de andere rotzooi die je erin hebt gestopt eruit probeert te werken, en tja, ik ben ermee begonnen toen ik dertig dagen oud was, dus als volwassene pakte ik gewoon de draad weer op.

Bij het afkicken vraag ik veel aandacht en ben ik erg vervelend. Ik ben helaas de irritantste patiënt ter wereld, want afkicken is de hel. Afkicken houdt in dat je in bed ligt, de seconden voorbij ziet kruipen en weet dat je je nog lang niet beter voelt. Wanneer ik aan het afkicken ben, denk ik dat ik doodga. Het voelt alsof er geen einde aan komt. Het is alsof mijn organen uit mijn lichaam proberen te glippen. Ik tril en zweet. Ik ben de baby zonder medicijn om zich beter te voelen. Ik vond het nodig om vier uur high te zijn, wetend dat ik vervolgens zeven dagen lang in de hel verkeer. (Ik zei toch dat dit deel van mij gestoord is?) Soms is maandenlange opsluiting de enige manier om de cyclus te doorbreken.

Tijdens het afkicken is een goed gevoel hebben heel ver weg. Het lijkt iets voor op een Hallmark-kaart. Ik smeed als een klein kind om medicijnen die de symptomen verlichten – ik, een volwassen man die misschien op datzelfde moment op de cover van *People*

prijkt. Ik zou er alles voor overhebben – alle auto's, alle huizen, al mijn geld – om de ellende te laten stoppen. Na het afkicken word je overspoeld door opluchting. Je zweert dat je jezelf zoiets nooit meer aandoet. En vervolgens sta je drie weken later weer precies op hetzelfde punt.

Het is gestoord. Ik ben gestoord.

En net als een baby wilde ik heel lang niet aan mezelf werken, omdat er een verdovend middel bestaat dat alles oplost. Tja, dat is makkelijker, het is wat ik geleerd heb.

Toen ik zo'n negen maanden oud was, besloten mijn ouders dat ze elkaar zat waren. Ze zetten me in Williamstown, Massachusetts in een autostoeltje en reden met me naar de Canadese grens: een rit van vijfenhalf uur. Ik kan me goed indenken hoe stil die autorit geweest moet zijn. Uiteraard zei ik niets en de twee voormalige tortelduifjes voorin hadden geen zin meer om met elkaar te praten. De stilte moet oorverdovend geweest zijn. Het was nogal wat.

Bij de grens, met op de achtergrond het geraas van de Niagara-watervallen, stond mijn opa van moederszijde, de militaristische Warren Langford, ons op te wachten. Hij marcheerde heen en weer om zijn voeten warm te houden, of uit frustratie, of beide. Waarschijnlijk zwaaide hij toen we kwamen aanrijden, alsof we op het punt stonden een leuke vakantie te beleven. Ik was ongetwijfeld blij hem te zien. Vervolgens, zo is mij verteld, tilde mijn vader me uit het autozitje, legde me in mijn opa's armen en liet mij en mijn moeder daar achter. Ook mijn moeder stapte uit de auto, en samen hoorden we hoe het water over de vallen raasde en in de Niagarakloof stortte terwijl we toekeken hoe mijn vader kalmpjes voor eeuwig wegreed.

We gingen blijkbaar toch maar niet meer met elkaar in *a crooked little house* wonen. Ik stel me zo voor dat ze tegen me zeiden dat mijn vader snel terug zou komen.